

LA ESQUELLA
DE LA
TORRATXA

PERIODICH SATIRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARA AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 cèntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 cèntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas
Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 5

ELS QUE SE 'N VAN

Joseph Verdi

Compositor italiá.

FACSIMIL DE LA ESCRITURA DE 'N VERDI.
Un tros del manuscrit original de la ópera *D. Carlo*.

CRÓNICA

JOSEPH VERDI

Tenia 87 anys (*) y encare 's mantenía ferm, com un arbre que no s' havia cansat may de donar fruyt... ab la particularitat de que 'ls darrers que produhí foren els més xamosos, y l' últim de tots, el *Falstaff*, el més impregnat de frescura y de un humor joyós y exquisit.

Desde sa primera ópera: *Oberto Conte di San Bonifazio*, estrenada 'l 17 de novembre del any 39 á la Scala, fins al *Falstaff* que ho siguié en el mateix teatro 'l 9 de febrer de 1893, van 54 anys de producció continua. Pot dirse, donchs, que 'n Verdi ha empunyat el ceptre de l' ópera italiana per espay de més de mitj sigle.

Fill de una familia modestíssima (son pare era mitj treballador del camp y mitj hostaler), ha mort en l' opulencia allá en la terra mateixa que li doná la vida, y de la qual n' estava enamorat com un bon fill de la seva mare.

¡Cóm recordaría en sos últims anys de vida tranquila y sedentaria, 'ls seus comensos difícils, las sevas lluytas desesperadas, sas caygudas y sos éxits, sas horas de decepció y sos días de gloria!

Fou son primer mestre l' organista del poble, y fins als 19 anys no li siguié possible anarse'n á Milán á estudiar seriament. Un tal Barozzi, ab qual filla 's casá després en primeras nupcias, siguié qui li proporcioná al efecte 'ls recursos necessaris. Pero ¡primera decepció! Bassili, un dels últims mestres de la gran escola del sigle XVIII, que dirigía 'l Conservatori Milanés se negá á admétre'l en sas classes, per no haverli caygut al ull. Aquell jove de cara farrenya, begut de galdas y de mirada dura podía serho tot menos músich... Aixís pensá en Bassili al veure'l, y 'l condemná sols per son aspecte físich.

Acudí llavors á n' en Larigna, *maestro al cembalo* de la Scala, y aquest l' incitá á escriure trossos sobre assumptos qu' ell mateix li donava, limitantse á corretjírloshi. Aixís se li trencá la má, produhint un gran número de composicions de tots géneros, desde algunas marxas y passos dobles pera banda militar, fins un *Stabat Mater*.

Ab la citada ópera *Oberto* 's revelá compositor de fibra, puig á través de molts defectes y no pocas reminiscencias de la *Norma*, ofería 'l treball de aquell jove una gran intuició dramática y una energía d' un efecte escénich poderós. El sentiment de l' escena havia de ser la forsa de 'n Verdi.

Un giorno di regno (deseembre del 40—Scala) refundit y donat al any següent ab el títul de *Il finto Stanislao*, sufrí un fracás, essent calificadas tant l' obra com la refundició de «basars de reminiscencias.»

Al any 42 prenía la revenja ab el *Nabucodonossor*, com-

(*) Nasqué á Roncole, llogaret de 200 habitants á una llegua de Busseto. (Ducat de Parma.)

post sobre un llibret de 'n Soleura, qu' havia refusat el mestre Nicolai. Y la fortuna li somreya de nou al any següent ab *I Lombardi alla prima Crociata*, més ferma de tochs que totas sas óperas precedents, y qual trío final despertá frenétich entussiasme.

Inmediatament vingué *Ernani* (Venecia, 1844), obra que responía al caldejament de Italia, que ja llavors aspirava á la reconquesta de la seva independencia. Se passejá de triomf en triomf per tota la Península, excitant arréu l' entussiasme dels bons patriotas, que sempre més contaren ab l' ánima ardenta del valent compositor.

Mes com si ab l' *Ernani* hagués agotat totas las sevas forsas, trobá successivament una serie llarga de éxits fluixos y de verdaders fracassos.

Femne la llista: *I due Foscari* (Roma, 44) tot just passá.—*Giovanna d' Arco* (Milán, 45) cayguda.—*Alzira* (Nápol, 45) reventada.—*Attila* (Venecia, 46) poquíssimas representacions.—*Macbeth* (Florenca, 47) éxit fluix.—*I Mesnadiari* (Londres, 47) ofegada.

En aixó en Verdi se 'n va á París, posant una refundició de *I Lombardi* ab el títul de *Jerusalem*. La crítica 's mostra severa ab ell, reconeixent que l' obra original ha perdut tota la seva expontaneitat y tota la seva forsa.

Se 'n torna á Italia, y per més bitllets que pren, no treu may.

Il Corsaro (Trieste, 48) es un fiasco y *La battaglia di Legnano* (Roma, 49) un altre fiasco.

Ab *Luisa Miller* (Nápol, 49) torna á sonríureli la fortuna: el quinteto del acte primer es considerat com una de las millors pessas que ha escrit fins á las horas; pero 'l goig li dura poch: al any següent tornava á fracassar ab *Stiffelio* (Trieste).

Mes ab aquesta última havia de acabarse la ratxa de negras. Estava escrit, que á continuació havia de treure la grossa, tres vegadas seguidas.

Els tres títuls de las tres obras afortunadísimas bastan per dirho tot: avuy encare 's cantan y 's cantarán molt temps. Son els següents:

Rigoletto (Venecia, 1851); *Il Trovatore* (Roma, janer de 1853) y *La Traviatta* (Venecia, mars de 1853). Tres óperas que ha aplaudit y aplaudeix encare avuy tothom, sempre que 's troban bons artistas pera cantarlas; tres óperas que han donat varias vegadas la volta al mon, quedant com incrustadas en el repertori de tots els teatros: tres éxits colossals dels que forman época.

***

Verdi descansá dos anys com rabejantse en la gloria y 'l profit de sas tres fillas afortunadas. El 13 de juny del 55 estrenava á París sas *Vèpres siciliennes*, qu' eran rebudas ab alguna fredor.

A continuació intentava ab *Simon Bocanegra* (Venecia, mars del 56) enllassar la nomenada música del porvenir á la manera alemana ab l' art italiá, pero encare estavan verdas y fracassá en son intent.

A continuació, del fracassat *Stiffelio* ne feya l' *Aroldo*

ELS GRANS EXITS DE 'N VERDI

Decoració del acte primer del *Otello*, al estrenarse á la *Scala* de Milán.

(Rimini, 1857), convertint en guerrero al sacerdot protagonista. La seva presència en el Teatro, durant las festes de la fira, aguantá l' obra; pero al girar l' espatlla, l' *Aroldo* caygué com havia caygut *Stifelio*.

Seguidament doná una altra producció també afortunada: *Un ballo in maschera* (Roma, 1859), encare que molt inferior á la *Traviatta* y al *Rigoletto*, quals petjadas segueix servilment.

Descansa alguns anys, y 'l 63 dona á Sant Petersburg *La forza dil destino*, ab éxit que no passa de regular.

A partir de aquesta producció, comensa l' época de las grans sorpresas. Un nou Verdi, fins á las horas no presentit encare, per lo radical de l' evolució que acabava de realisar ab pasmosa seguretat y aplom, se dona á conèixer á la Gran Opera de París ab el *D. Carlo* (mars de 1867). En ell apareix la preocupació de aliar, de fondre íntimament l' acció escénica ab el discurs musical. Menos espontánea que sas anteriors, revela major reflexió y més estudi que ellas, y es á totas llums més conciensuda.

Al any 70 tingué Verdi un de sos éxits més colossals. Es l' any de l' *Aida*. El Khedive d' Egipte Ismail Pachá, volgué inaugurar ab un' obra de 'n Verdi y d' assumpto egipci 'l teatro de Opera italiana qu' havia establert en la ciutat del Caire al efectuar-se l' obertura del Canal de Suez. Y que no reparava en gastos ho demostra 'l fet de no haver fixat preu al compositor. En Verdi li demaná pel seu treball 4.000 lliuras esterlinas, y vint mil duros li doná bitllo bitllo. *Aida*, ab la riquesa y originalitat de sos motius, ab la potencia y la intensitat de sos efectes, ab la magnificencia de son colorit instrumental, ab el sentiment patétich de son diálech, sigué un éxit dels que forman época. Apenas representada en el Caire, se reproduí á Milán, á París, á tots els teatros del mon, y per tot arreu ab igual entusiasme.

El valent compositor acabava de coronar sa llarga carrera ab un' obra mestra, y ja podí descansar.

Pero no: al any 74 tení un nou éxit, brillantíssim, ab el *Requiem* dedicat al séu gran amich l' insigne escriptor Manzoni, y que desde la iglesia de Sant March de Milán havia de passar prompte al Teatro.

Ab aquesta obra semblava haver acabat sas facultats creadoras...

Y no obstant encare havia de demostrar alguns anys després que aquestas eran inagotables, donant son genial *Otelo*, y la xamosa comedia *Falstaff*, dos verdaderas joyas... casi dos miracles, per quant no s' arriba á compendre com puga ser que la potencia que l' una representa y la joyosa frescura que simbolisa l' altra, sigan patrimoni de un octogenari. ¡Quín privilegi més envejable 'l de l' eterna joventut de l' ánima!

Italia pert ab en Verdi 'l darrer de sos grans compositors: molt li costará trobar qui puga reemplaçar-lo. Un de sos mérits més singulars sigué 'l de haver sabut evolucionar, entrant de plé en las corrents de la música moderna y nadant en ellas ab admirable desembrás, á pesar de la càrrega dels anys. ¡Quánts y quéntos joves en el seu país mateix ho proban, fan el cap-bussó y s' ofegan!

Y aquest home que ha tingut dintre del puny á dos generacions de filarmónichs, fou sempre un gran patriota y un filántropo de cor.

Una de sas obras—no propiament musical—destinada á perpetuar son nom tan ilustre com simpátich—será sens dupte 'l magnífich Assilo pera alberch de músichs pobres y vells á qual fundació y sosteniment dedicá una bona part de sa quantiosa fortuna.

Del fruit de sos grans éxits ne feu bálсам de consol per sos companys desgraciats...

Veus' aquí una obra muda, pero quals sons divins arriban fins á lo més fondo del cor.

P. DEL O.

FRUYT TARDÀ

Un cop la feyna está acabada
tothom se 'n vá cap al carrer;
quedan tan sols en la morada
el vell espós y la muller.

Baldats els membres, la partera,
te 'l tendre infant prop de son pit.
El pare está fet una fera
en un recó boy arraulit.

El primer fruyt del matrimoni
es fruyt mesquí, fruyt esguerrat;
sembla un engendre del dimoni,
tot botarut y tot migrat.

Un raig de llum sa inteligencia
reb ab la vista d' aquell ser
fentli pesar en sa conciencia
la llarga vida de solter.

Dibauxas, festas, nits d' orgía
á son fillet han engendrat.
El fill xamós com ell volía
será, vivint, un desgraciat.

Tal pena sent, que s' esgarrapa
ab férrea má sense condol;
y al enfonzar al pit la grapa
tot fents'hi sanch, reb un consol.

A. DEU

F'ENT TRACTES

—Bonas tardes. ¿Es aquí que diu que buscan minyona?

—Sí, senyora: aquí mateix.

—Pues veyám si podrém entendre'ns. ¿Quánts son de familia?

—Marit y muller y tres criaturas.

—¿Tres criaturas? ¡Uy! ¡Quina colla!

—¡Y tall! Más n' hi ha en altres puestos.

—Sí, senyora: verbi-gracia al Hospici y al Assilo Naval. En fi... ¿No pensan pas tenirne cap més?

—No li sabría dir: es una cosa que no depén d' una servidora.

—¿Cóm menjan?

—Certas cosas ab cullera y las otras ab forquilla.

—Vull dir si menjan á la catalana ó á la francesa.

EL MORO ALÍ-XARAU

Portant un ciri á la Bonanova, porque la Verge fassi 'l miracle de lliurarlo dels xicots que durant el Carnaval se diverteixen empaytant als mamarratxos.

FIGURÍ PER CARNAVAL

Trajo de soldat inglés,
que 's fa sense gastar res.

Perque jo, ab ximplerías de purés y gabatxadas per l' istil, no m' hi confronto. Jo soch d' aquellas: al pa pa, al ví ví, y no 'm vinguin ab menjars extranys, que costan tant de pronunciar com de coure.

—Respecte á aquest punt no passi ansia: aquí no 'n solém fer d' extranyesas.

—¿Que acostuman á tenir convidats?

—Algun cop, poch: per Nadal, pel meu sant y 'l del meu marit...

—¿Cóm se diuen vostés? y dirá que soch curiosa.

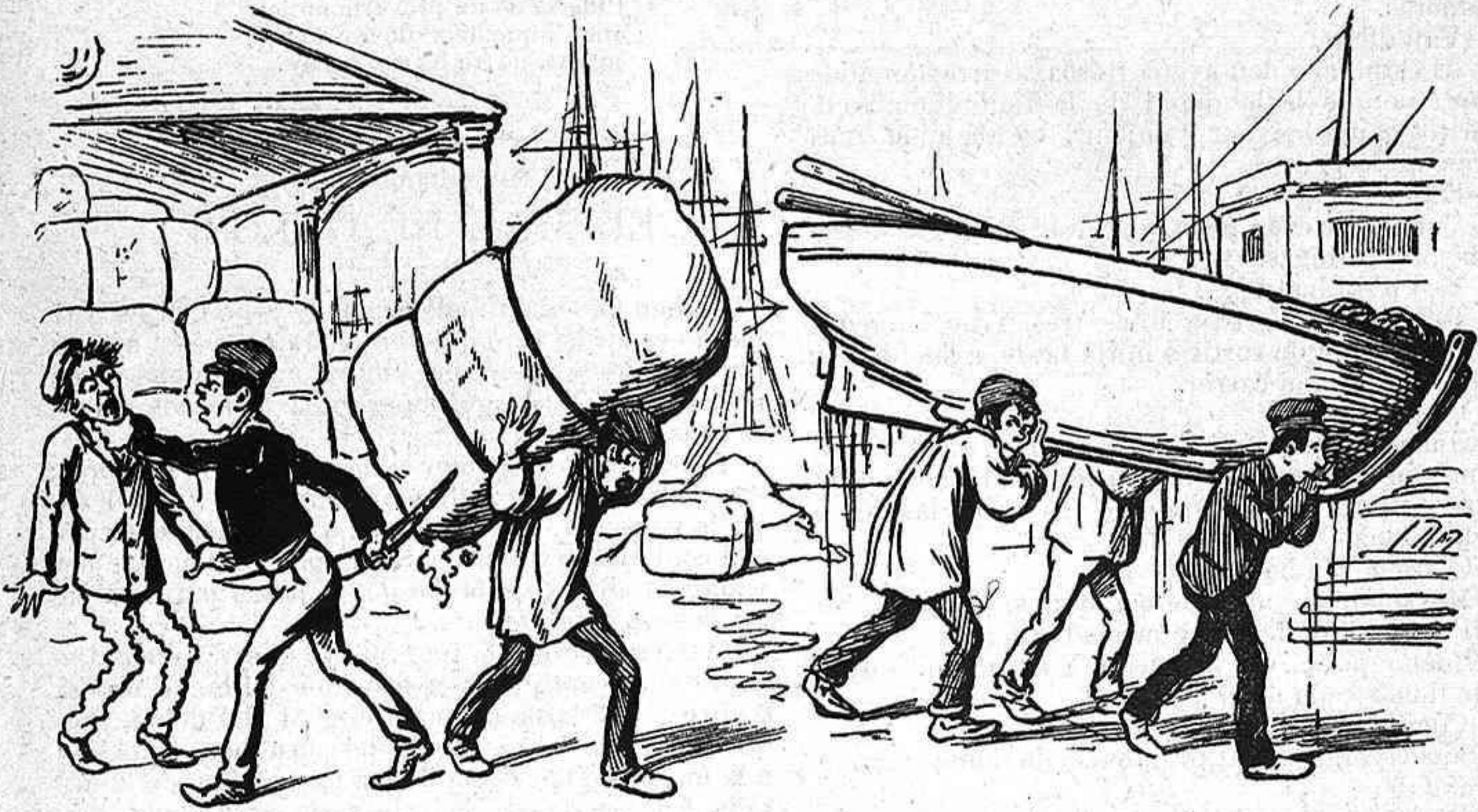
—Jo, Llucia; 'l meu marit, Tomás.

—Ah! De modo que 'ls convits, en tot cas, no se rán fins al mes de Desembre... ¡D' aquí á llavoras!...

—Vol dir que qui sab qui será viu...

AL PORT DE BARCELONA—FUNCIONS DE NIT

Pells, blat, cotó, taulóns, velas,
barcas, cordas... en un mot,
fora l'aygua y 'l Pelajo,
diu que allí s' ho emportan tot.

—Y qui sab ja una ahont servirá. Naturalment, á la plassa vosté no deu anarhi.

—No 'n tinch costum.

—¿Qué li entregan diariament á la criada per la compra?

—Els diners y 'l cistell.

—Parlo de la cantitat que li donan.

—Segóns: aixó depén del menú.

—¡Ayay! ¿No ha dit que 's deya Tomás?

—El meu marit, sí; el menú es un' altra cosa.

—En ff... Las criaturas ¿que van á colegi?

—Sí, senyora.

—¿Y jo las hi haig d' acompanyar?

—No, senyora; venen á buscarlas aquí.

—Ah, millor! Es una cosa molt cremadora aixó d' anar ab la quitxalla pel carrer. Una 's converteix en la seva esclava, y si troba per casualitat una persona coneguda, no es duenya d' aturars'hi. Miri, ser-

vía en una casa que 'm feyan acompanyar á colegi un nen de cinch anys, y perque un día 'l vaig perdre y van haver d' anarlo á buscar á Casa la Ciutat, van armarme un vol de mil dimonis. Desde llavoras ho vaig dir: may més pel carrer ab mocosos. ¿Que tenen molta parentela vostés aquí á Baacelona?

—¿Per qué?

—Perque també es un enredo que m' empipa molt. Si hi ha massa parents, tot el día se sent la mateixa cansó: Fulana, vaji á casa 'l tío á portar aixó. Fulana, arribis á casa la cunyada á buscar alló. Vaji á casa 'ls cosinets á dir que avuy els esperém. Vaji á casa las nebotas á dir que demá no podém anarhi... Es un tragi continuo.

—M' agrada perque 's veu qu' es una noya que pensa en tot.

—¡Ah, si senyora! Si á la meva edat no sapigués governarme una mica... Jo soch molt neta y clara, ja li he dit. Quan entro en una casa, no acostumo anar ab embuts. Aixó es aixó, y no hi ha més. ¿No li sembla?

—¡Vaya!

—Jo, per exemple, y desde ara li adverteixo, no frego rajolas.

—¿Ah, no?

—No, senyora: vaig reparar que 'm danyava 'l pit, y vaig dir: Prou.

—Fa bé d' avisarm'ho.

—Tampoch conti ab mí per res en qüestió de las bugadas.

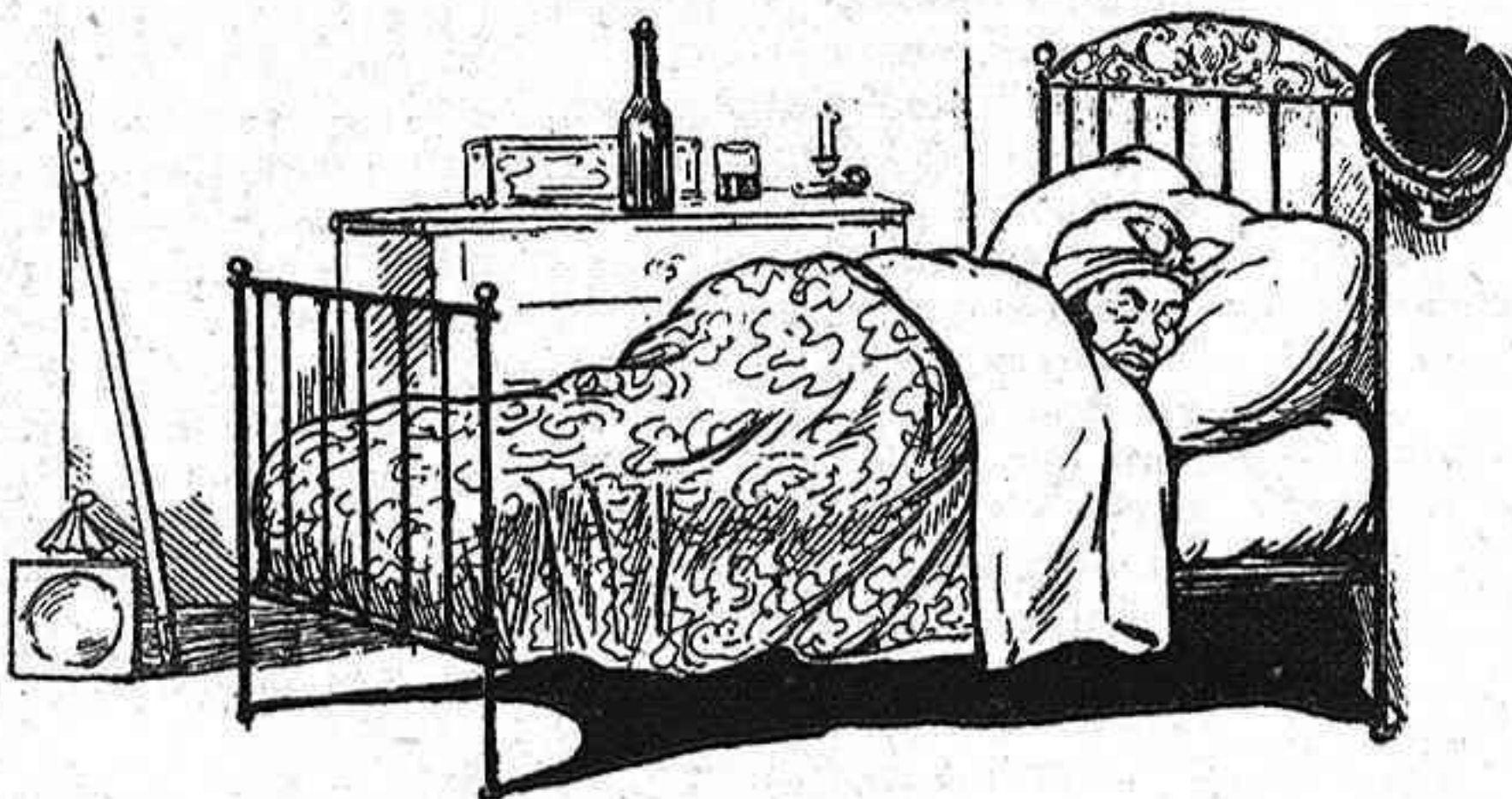
—¿Es dir que no renta?

—Ni rento ní planxo. Y no perque no 'n sápig, perque, gracias á Deu, si 'm dona la gana, deixo uns colls y uns davants de camisa, que semblan un mirall...

—Pero no li dona la gana...

—Aixó mateix. ¿Que n' acabaria de gastar fingiments ni hipocresías? El planxar, al meu modo de veure,

SERVEYS MUNICIPALS

—Las doce, sereno!...
¡Qué bé aquí 's descansa!
Las doce, nublado!...
¡Que vigili un altre!

es cosa de las planxadoras; el rentar, feyna de las bugaderas.

—Vaji dihent.

—Al estfu, si volen aygua fresca, s' arreglan ab la portera porque 'ls la dugui de la font; que aixó d' estar tot el día baixant y pujant l' escala ab el canti á bras, no fa per mí.

—Está molt bé.

—Vull sortir cada festa, y si n' hi ha dugas de seguidas, totas dugas.

—Y si n' hi ha tres?...

—Tan de bol! Sortiría totas tres. Y no 's cregui que m' aconsoli de sortir á mitja tarde: á las dugas, ó no gayre més, al carrer.

—Perfectament.

—Quan m' ensopegui á tenir promés, que devegadas ne tinch, devegadas nó, 'm reservo la facultat de baixar un rato cada vespre, de las nou á las deu ó quarts d' onze.

—Corrent. ¿Ja ha acabat?

—Me sembla... me sembla que sí senyora. No crech que haji de ferli cap més advertencia.

—Bueno: pues... me la quedo. Y ara digui: ¿quánt pensa donar cada mes?

—¿Cóm! ¿Donar? ¿Jo?

—Sí, senyora: ¿quánt té intenció de donar porque la prengui?

—¿Pero si es vosté la que ha de pagarme á mí y no jo á vosté!

—¿Fugil... Després de las grans comoditats que exigeix, ¿encare voldría cobrar? Pagui, filla, pagui...

A. MARCH.

SUCH DE SABIS

XVI, Labrouse: XVII, Altet: XVIII, Florez: XIX. ***.
XX. Proverbi persa: XXI, Concepció Gimeno: XXII,
Proverbi castellá.

XVI

No es precís que un sigui sabí
pera obrar en tot com cal;
li basta pera lograrho
en que sigui bó y honrat.

XVII

Mateix que la rosa,
flor la mes preciosa,
d' espinas punxantas
rublerta n' está,
igual á la dona
mes pura, mes bona,
la mes virtuosa,
l' haveu de trobá'.

VVIII

Quan fassis almoyna á un pobre
fes que ningú se 'n enteri
si vols que 't sigui doblada
la recompensa que esperis.

XIX

Lo llorer que ab virtut s' haji guanyat
no 'l marceix ni la mort del llorejat.

XX

Jamay acceptis hostatje
en casa hont sos habitants
sigan devots ó fanátichs
y á la vegada ignorants.

XXI

La dona que després de ser casada
segueix sentne coqueta,
encare que de fet no falti al home
es adúltera igual: ab el cor peca.

XXII

Quan perdo un amich, me dich:

—No t' apuris, aquest ray.
Puig sé de un proverbi antich
que, 'l que deix' de ser amich,
aquest, no ho ha sigut may.

F. FERRÉ Y GENDRE

(DE COLOBORACIÓ)

EL MAL DE GELOSÍA

Diuhem qu' es un mall Segons y cóm. Qui no estima no es gelós; pero qui verdaderament está afectat per una dona y sent per ella un amor intens y ben nascut, ha d' ésser gelós per forsa. Si no fos, no estimaría.

Y com que sense amor el mon viuria en tenebras; com que l' amor es l' aliment de la vida, lluny d' ésser la gelosía un mal es un bé, es una necessitat social com qualsevol altra. Si la dona no comptés per endavant ab la gelosía del marit, ¡ahónt aniria á parar la seva fragilitat!

Tant va 'l canti á la font que ve que 's trenca. Davant de las continuas persecucions del home, un día ó altre s' oblidaria del cumpliment del deber. Perque ja se sab: del ou al sou, del sou al bou, y del bou á la forca. De la estreta de má expressiva, de la mirada *tendenciosa*, de la galantería extremada, vindrian la carteta atrevida, la cita convinguda y... *la pena capital*.

¡La que vol faltar ray!—diuhem alguns.—Clar está que quan una dona fa 'l propósit de tirar de la manta, la tira, y *aquí paz y después gloria*; pero aquest propósit es més difícil quan hi há 'l marit vigilant per entre mitj. L' ocasió fa 'l lladre, y l' ull de l' home guarda la dona. Y després de tot, faltar sense la gelosía del marit no tindria cap mérit.

Es de notar, ademés, que las mateixas donas prefereixen un home gelós á un que no ho siga. Perque 'l gelós es l' enamorat de las atencions delicadas y dels afectes vehements, y ellas volen sempre la moixaina, l' afalach, la dolcesa, l' imperi excludiu del cor del home. El que no es gelós, que tant se li endona que la muller vaja de vironcón com de virondera, resulta un marit mómia, un plat de escudella sense sal, una baldufa sense punta, y quan las donas troban un marit aixís el desprecian, porque 'l consideran de una *casta inferior* y se 'n van per las *alturas*,

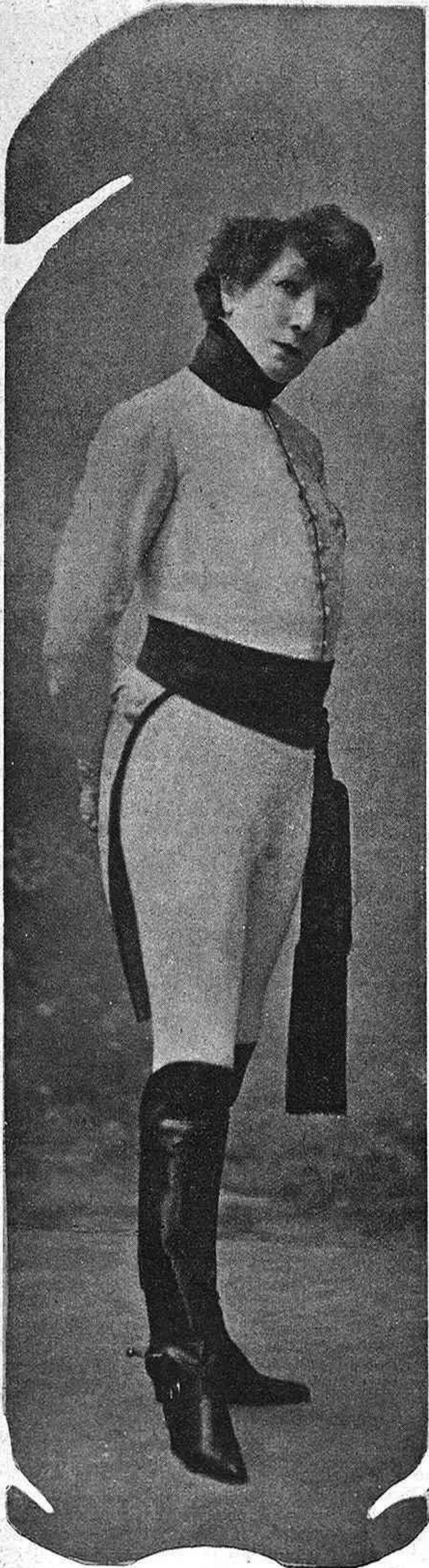
¡Diuhem que la gelosía es un mall! Si ho es, confesém qu' es un mal necessari, ja que com he dit avans, qui estima de debó ha d' ésser gelós per forsa. Qui estima vol possehir tot sol l' objecte estimat; vol apeixarlo ab la convicció de que ell ne té la soberanía absoluta, y no pot sofrir que hi haja ningú que ni sisquera ab el pensament puga delectarshi. Si en la intenció está 'l pecat, tant peca la dona que fa naixer *intencions malévolas* en un home que no es el seu, com la dona que *intencionadament* s' entrega. El consentiment es el mateix en abdós cassos.

La dona al casarse 's lliga ab un nus que no més la mort pot rompre, y per lo tant l' home adquireix un dret que no sols té la obligació de conservar, sino que ha de tenir orgull y satisfacció en conservar-lo. Y tot atach, per indirecte que sia, á la integritat de aquest dret, es una lessió y una ofensa que ni 'l marit ni la muller poden tolerar baix cap concepte. Tots dos gelosos de lo seu; *ergo* ho estiman; *ergo* s' estiman.

No estima gayre á la dona qui la dexa anar escotada per reunions y teatres. Un amich m' explicava qu' en certa ocasió portá la seva dona á una de aqueixas reunions, y tothom va extranyarse de que no hi anés escotada. Al tercer ball la dona li dema-

LA REALITAT Y LA PARODIA

SARAH BERNHARDT en *L' Aiglon*.
(Fotografia.)

ná per anársen, pretextant que no 's trobava bé; pero al ésser al carrer comptá al marit *indiscrecions* dels homes, que no eran de sospitar entre gent del bon tó y que 's diu decenta. Y 'l pobre amich me deya:—¡Ves tu, si anant coberta li tiran l' am y l' avergonyeixen, que no haurían fet si hi arriba á anar en *paños menores* de pits en amunt! ¿No diuhen que qui rosega la carn rosegui 'ls ossos? Donchs no es just que jo mantinga la dona y un altre s' hi divertexi.

Ja sé que molts *arguirán* que la gelosía perillosa y funesta no es aqueixa que jo assenyalo, sino l' altra, aquella que per tot arreu veu ánimas y qu' exigeix al home que vaja cusit á las faldillas de la dona y aquesta á las calsas del marit; mes jo replico: aixó no es gelosía; aixó es bojería y als bojós no hi há més remey que tancarlos ó sufrirlos ab resignació.

La gelosía auténtica, llegítima y verdadera es la mostassa del amor; es l' ansia suau y calentona del qu' estima de que ningú més qu' ell se recrehi ab l' objecte estimat. ¿Y aixó serà un mal? Lo qu' es jo, t' asseguro, lector amich, que no me 'n sento, perque 'm recordo sempre de aquell adagi: «No la fassis y no la temis.»

CLAUDI OMAR Y BARRERA.

LLIBRES

QUO VADIS? *Narración histórica del tiempo de Nerón*, por ENRIQUE SIENKIEWICZ.—Aquesta novela s' ha fet popular en bon poch temps, podentse afirmar que ha donat la volta al mon. Ab molt acert, donchs, la casa Montaner y Simón l' ha inclosa en la *Biblioteca selecta* ab que favoreix als subscriptors de sa *Ilustración Artística*, correctament traduhida y esmeradament impresa y editada. Un gran número de láminas que traduheixen ab molta fidelitat escenas y pormenors de l' época il·lustran l' edició.

LOS ALDEANOS. Novela de H. DE BALZAC.—Forma part de las obras completas del insigne novelista francés que ha comensat á donar á la estampa la casa Tasso, en condicions tan econòmicas, que avuy qui no llegeix á Balzac, será sols perque no voldrá.!

La traducció está feta á conciencia per Don Joaquín García Bravo, doctor en Filosofia y Lletres.

ALTRES LLIBRES REBUTS:

Lactancia mercenaria. Condiciones que debe reunir una buena nodriza. — Memoria del Dr. D. Manuel Segalá y Estalella, pre-

SARAH BERNHARDT en *L' Aiglon*.
(Caricatura.)

miada ab accésit al premi Mascaró, en l'últim concurs de l'Academia del Cos mèdich municipal de Barcelona.

*** *Memoria explicativa del estado en que se encuentran los trabajos para la formación de una sociedad anónima que construye un Sanatorio en las montañas del Tibi-Dabo, en la parte que linda con la Rabassada.*

*** *Almanaque del Diario del Comercio para 1901.*—Conté un gran número de noticias útils de carácter mercantil, donant compte ademés dels principals establiments oberts á Barcelona, durant l'any anterior.

*** *Lo suplici de Tántalo.*—Sarsuela en dos actes, lletra de A. Ferrer y Codina, música del mestre Joan Maren, estrenada al Principal, la nit del 20 d'octubre del any passat.

*** *La casa del vehinat.*—Sainete en un acte, original de D. Teodoro Baró.

RATA SABIA

¿QUE 'T SEMBLA?

AL AMICH LO DISTINGIT ACTOR, JOAQUÍM GAY

Amich meu: no se 'l que ho fá,
que desde que 't van casá'
ab aquella modisteta,
se pot dir que 't vas tallá'
com el Guerra, la coleta.

La vritat; en general,
la fulana ja s' ho val;
pero també es cosa trista,
veure un artista genial
vensut per una modista.

¡Un xicot tan aixérit
dels que no 's maman el dit,
doná' als amichs aquest mico!...
Vaja, tórnat'n al lit,
que jo aixó, noy, no me ho explico.

¿Es que á ta esposa li dol
que fassis comedia? ¿Vol,
que li fassis sols á n' ella?
Donchs, noy, ets bastant mussol,
y ta muller, bastant... bella.

Bella, que vol dí molt guapa;
simpática, com al mapa
no se'n conegui cap mes;
lo qual que, no se m' escapa,
que l' estimis ab excès.

Quan te vaig veure enredat,
ja ho vaig dir, que ben pregat
no farías mes comedia;
puig un cop un es casat...
ja comensa la tragedia.

Mes si l' art encare 't tira;
si encare 'l teu cor suspira
y anyoras surtí en escena,
jo aplacaré la téva ira,
perque á n' el mon, tot té esmena.

Si tú ho creus, donchs, convenient,
aixó 's resol al moment;
—jo al menos ho crech probable,—
dihentli senzillament
que tens un amich amable.

Amich per cert, gens adust,
y que li farà ab molt gust...
—¡ey, s' enten! si ella ho volfa,
y tú també, com es just,—
totas las nits, companyía.

D' aquest modo 't pots donar
el gust de representar.
La méva amistat t' abona
que ta esposa 'm pots fiar...
¡com si fos la méva dona!

LLUÍS G. SALVADOR

PRINCIPAL

La companyía de la Sra. Cobeña y del primer actor Sr. Cuevas s' esforça en atreure públich al vell y gloriós teatro, víctima del abandono del barcelonins. Molt celebrarém que veji coronats sos bons intents per l' éxit.

Dos refundicions de altrás tantas obras de Tirso de Molina, las tituladas: *La prudencia en la mujer* y *El Castigo de Penseque*, fetas ab molta trassa, son las obras mes importants que fins ara ha posat en escena, ab gran satisfacció dels amants del teatro clássich.

Per ahir dijous estava anunciat l' estreno del drama *D. Pedro del Puñalet*, original del Sr. Palou y Coll, qui trenta cinch anys enrera tingué un éxit colossal ab sa *Campana de la Almudaina*, y que desde aquella fetxa no havía casi tornat á recordarse del teatro. Veurem si 'l públich ha envellit y si s' ha rejuvenit el senyor Palou y Coll.

LICEO

L' ópera *Mignon*, tingué un éxit bastant fret, á despit de la Storchio que dona un accent molt dramátich al tipo de la protagonista y de 'n Bonci, 'l tenor de la veu dolsa, 'l mestre dels andantes, tan estimat del públich de Barcelona.

Pero 'l públich la nit del estreno no estava gayre de filis, havent contribuít al ensopiment el mestre Mascheroni, que conduhí alguns passatjes de la partitura ab excessiva lentitut.

No parlém de la Sra. Casals que degué encarregar-se, accidentalment y casi sense preparació del difícil paper de *Filina*, 'l qual, com es sabut, té sobre 'l conjunt de la representació una influencia decisiva. Pero 'l teatro es aixís: moltas vegadas s' ha de fer lo que 's pot y no sempre lo que 's vol.

La representació no s' animá fins el duo del tercer acte: en aquest punt el públich comensá á entrar en calor... pera conservar-lo en las representacions successivas de la qu' es sens dupte l' obra mes hermosa ymes inspirada del mestre Ambrós Thomás.

***

Casi no tením espay pera tractar ab l' extensió que voldríam y 's mereix de l' exquisida producció lírica *Hänsel und Gretel* del mestre Humperdink.

Un quènto de noys, conegut ab algunas variants en no pochos païssos, inclús en la nostra Catalunya li ha bastat al mestre alemany per escriure una deliciosa partitura, ingénua y fresca y que no decau un sol instant. Las cançons populars han sigut la font pura de las sévas inspiracions, y la ciencia musical portada fins á un grau de intensitat pasmosa, la forma ab que ha donat vida á las ricas y sabrosas melodías, totas apropiadas al carácter y á l' acció de l' obra, aixís com á la índole dels personatjes.

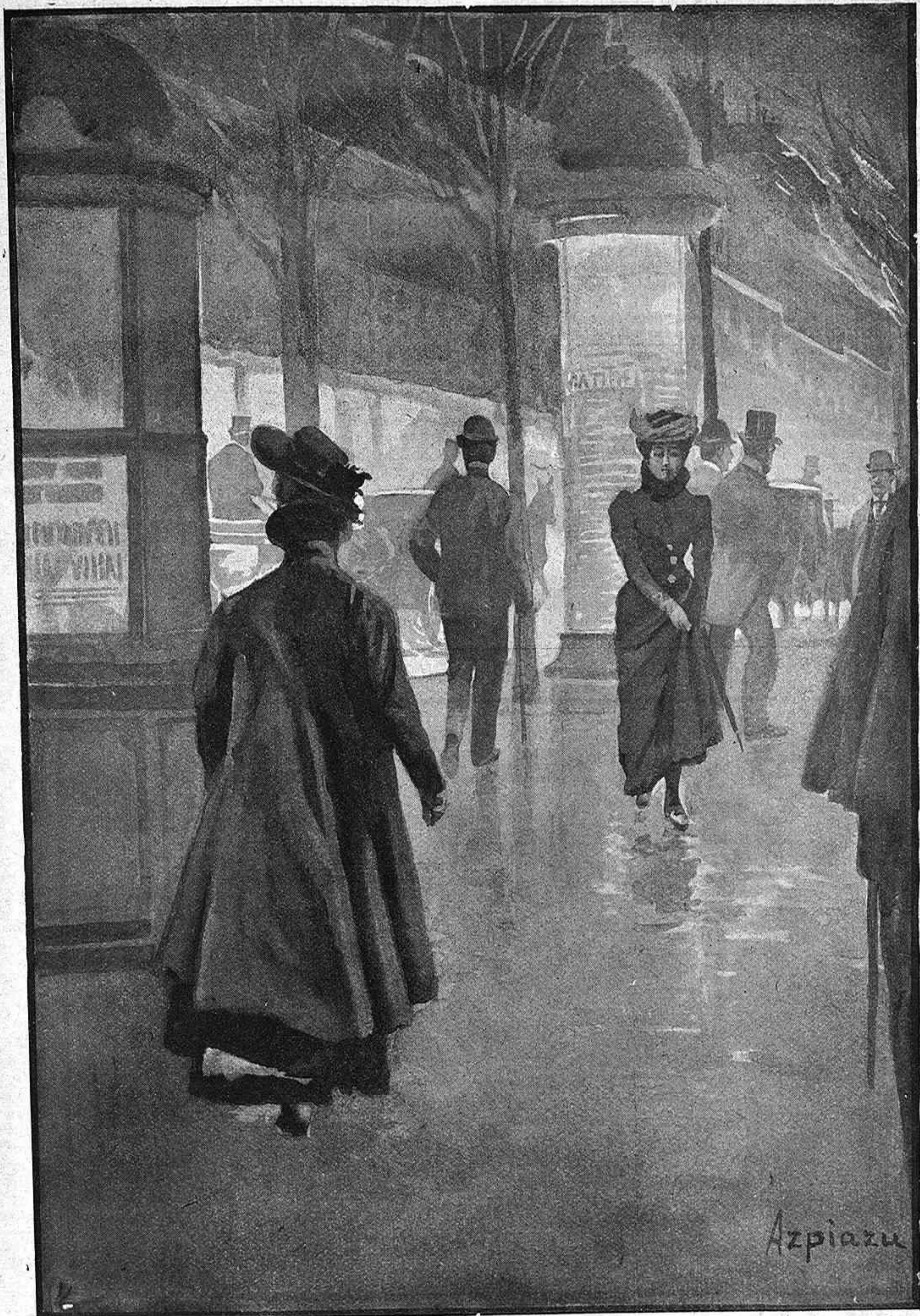
El gran Wagner, es el compositor épich sens rival; y Humperdink, son millor deixeble, son amich, son auxiliar, ha tingut la trassa de aplicar al idili 'ls procediments del mestre.

L' art grandió, imponent, aclaparador del colós de Bayreuth, en mans del autor de *Hänsel und Gretel* (com si diguessim en catalá; en Janet y la Guideta) ha prés un carácter suau, dols, insinuat, flexible, graciós, irisat de matissos. Se comprén que un' obra tan ensopegada, se saboreji ab delicia en tots els teatros de Alemanía, haja sigut un dels grans successos de l' Opera cómica de París, durant el período de l' Exposició Universal, y prometi quedar de repertori en el Liceo de Barcelona, ahont obtingué diumenje un éxit franch, complert, decidit, deixant en tots els paladars el viu desitj de saborejarla tantas quantas vegadas se representi.

Forman una série d' encants, la successió de aquellas escenas tan vivas, tan fundament sentidas, tan felisment espressadas per l' art incomparable dels sonidos, al servey del efecte óptich y plástich, dintre de una acció que tindrà molt de pueril, pero que té encare molt mes d' ar-

L' HIVERN A PARÍS

(Dibuix d' AZPIAZU)

Rondant pèl boulevard.

tística, penetrant en el cor com un bálсам que l' inunda de sana satisfacció. No tot han de ser en el teatro arias y duos y tercetos y concertants; no tot han de ser trinos, gargarisacions y pinyols... hi ha un art espontáneo, amable, depurat, espiritual que s' escapa d' aquests motllos mecánichs com una emanació impregnada de delicias; y aquest art se troba representat per la partitura del jove mestre alemany, que sense, tal volta buscar un éxit, l' ha trobat y dels mes indiscutibles.

Ab molt gust citaríam al menudeig las bellesas que van succehintse desde l' obertura fins á la expansiva escena final de l' obra, parantnos especialment en aquellas que mes van enganxar al espectador, com las travesuras dels dos protagonistas del acte primer, com la pintura de la caiguda de la nit dintre del bosch y l' aparató somni dels dos baillets de un efecte encisador, en el segon; com las bruixerías del ters y la victoria dels dos germanets, després de desferse de la bruixa y desencantar els nens, els quals junts ab els seus pares esclatan en una fervorosa plegaria; pero hem de limitarnos á una impresió de conjunt, tant mes, quant l' obra té una unitat de inspiració soberana, está escrita sense la mes mínima fatiga, y forma tota ella una preciosa joia.

La interpretació molt discreta, sobre tot per part de las Srtas. Monti, Badini y Bardi, y la *mise en scene* notable, dat lo que s' acostuma á fer en el Liceo; pero susceptible encare de millora, atenent lo que 's fá en els grans teatros del extranger. L' escena del somni 's presta á un gran efecte escenogràfich, capás per ell sol de salvar un espectacle, que no contés ab altres elements.

El Sr. Vilumara, pintor de dos hermosas decoracions sigué cridat ab insistencia al palco escénich, rebent els aplausos del públich, junt ab els artistas y l' director Sr. Mascheroni, que interpretá la partitura de una manera exquisida.

ROMEA

La gent de vidre es un drama del Sr. Rovira y Serra que aborda un dels aspectes del problema social, el qual, sabut es que no 's pot resoldre sobre l' escenari.

Es además un' obra fins á cert punt indiscreta, per exagerar alguns dels defectes que s' atribuheixen á la classe obrera, sense entrar ni molt menos en el verdader esperit de aquesta, ni reflectir ab prou exactitut la tendencia honrada de sas legítimas aspiracions. Precisament si una cosa hi ha digne de respecte es que l' obrer tracti d' emanciparse per son propi esforç de la tiranía capitalista, y l' autor de la *Gent de vidre* sembla que ho reprobí, quan atribuheix als cooperatius del forn de vidre la comissió de un delictes, com es el robo de llenya, y 'ls fá víctimas de un parell de truans, que ab l' excusa de dirgirlos els explotan y 'ls expolfan.

En contrast ab ells, l' autor presenta un heréu, de pur generós y noble poch menos que carrincló, que comensa per demanar una noya filla de un obrer cego, ab la qual may hi havía tingut relacions, y acaba per oferir als treballadors de la cooperativa 'l seu apoyo material, consiguant, aixó sí, que ab l' aiansa del capital y 'l treball se resol el gran problema.

Pero com d' hereus de aquesta classe no 'n corren sino sobre las taulas del teatro, la solució del Sr. Rovira put á remey de curandero.

Mes deixant apart la tendencia de l' obra, sas condicions artísticas son també molt discutibles. La séva acció adoleix de languidés en alguns punts y de confusió en altres: hi ha poca habilitat en el desarrollo de l' acció, y no molta fermesa en la pintura dels personatjes, y aixó qu' en molts d' ells es purament externa, deixant per complet en olvit els seus replechs psicológichs. Per aixó 's nota desseguida que pecan tots ells de massa enraonadors, y no es sempre parlant com la gent s' ha d' entendre en el teatro. Un fet bén ensopegat resulta mes eloqüent y persuassiu que mil paraulas.

Deixant apart aquests defectes, ressaltan alguns tipos com el cego y la padrinetta (aquesta en especial, ab tot y ser una figura merament epissódica) que revelan en el Sr. Rovira y Serra molt bonas condicions de autor dramátich, en visible progrés. El nen Josepó, en cambi, resulta algun tant convencional: á l' edat de aquell nen, pel regular, no 's té tanta penetració.

ELS DOS CACICHS

—Desenganyis, Manuelito; mort don Joseph, aquí las únicas autoritats som vosté y jo.

DESPRÉS DEL BALL

—¡Arri, tatano, sempre endavant!
Veyám si 'm portas al restaurant.

L'obra sigué representada ab esmero, sobresortint la Sra. Monner en son paper curt y que apenas te res que veure ab l'acció del drama, la qual feu una padrineta acabadíssima. No coneixém avuy á Espanya ni recordém á cap característica capás de un treball tan just, tan acabat, tan sense un pero. Es l'ideal de la perfecció dintre de la mes assombrosa naturalitat.

La decoració que representa l'interior de un forn de vidre, deguda al Sr. Vilumara es de molt bon efecte, lluytant victoriosament ab la petita capacitat del escenari de Romea.

NOVEDATS

La representació de *La gent del ordre* 'ns proporciona l'intima satisfacció de saludar en el jove D. Jacinto Capella, l'aparició de un nou autor dramátich de brillants promesas. Sense necessitat de dir que 'ns seduheix de totes veras son esperit obert y valent y sas tendencias fustigadoras dels convencionalismes y las hipocresías socials, viu contrast ab l'ensopiment característich de tant joves escriptors de las últimas fornadas, porque aquesta confessió argüiria més simpatía per las inclinacions del home, que pel mérit de l'escriptor, hi ha que reconeixer y reconeixerá tothom que de imparcial blasoni, que hi há en *La gent del ordre* positives condicions teatrals.

Una facilitat sorprendent en l'art de compondre escenas, una naturalitat, que no sembla propia de un jove principiant, en el diálech, una gran seguretat de pols en el bosqueig dels tipos, y un desembrás extraordinari en el mareig de la sátira.

L'acció de l'obra es senzilla, insinuantse de una manera molt clara y transparent en l'acte primer: apenas

taulas al final de tots els actes.

PALAU DE LA ILUSIÓ

Passat demá, dissapte, deu inaugurar-se ab aquest títol un espectacle del qual tením molt bonas referencias, consistent en l'exhibició de las principals notabilitats plásticas del mon.

Instalat en l'espayós local que fou Panorama de Plewna, en el carrer de las Corts, pensém ocuparnos'en ab l'extensió que 's mereixi aixís que l'haguém vist.

N. N. N.

EL MAL CAMÍ

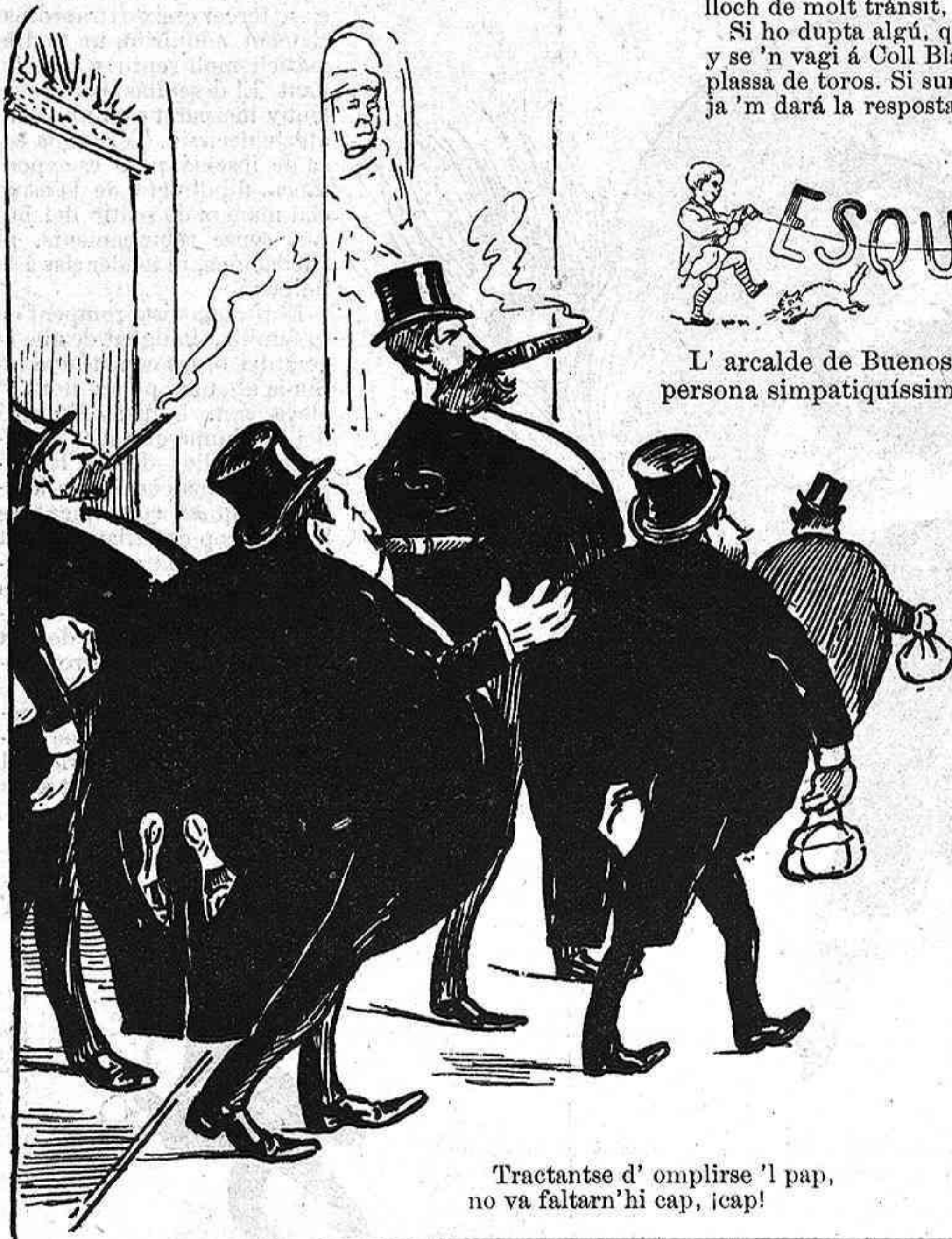
Deixant aná uns renechs estranys y crusos com may s' hagi empescat en Vilanova, y acompanyant la *Uetra* ab una música de garrotadas fortas, prova un vell carreter de treure 'l carro, fins sobre branques carregat d' escorsa, d' un sot cubert de fanch espés y negre 'hont s' ha enfonzat, fins al botó, la roda.

El matxo, flach y vell, pateja y súa trayent en vá els estalvis de sas forsas; fins que ab un cop de coll mes fort que 'ls altres y donantli la roda un parell d' homes, treu el carro del sot, son via-cruis emprenentse de nou ab calma estoica.

Pro dura poch el bon camí. Deu passos

SORTINT DE LA SESSIÓ EXTRAORDINARIA
DEL DIUMENGE

Tractantse d' omplirse 'l pap,
no va faltarn'hi cap, ¡cap!

encare no ha donat, quan l' altra roda
muntá un roch y cayent á una rodera
pega tan fort sotrach que per poch volca.

Are ve una baixada que no hi valen
máquina, galgas, estrinquet ni cordas
per evitar que 'l carro,
del pobre matxo asmat se tiri á sobre

Després ve un cap amunt que ab tanta carga
cal per pujarlo bestia de forsa,
y pot lograrho el matxo al cap y al últim
gracias al *such de freixa* que li donan.

Un xich enllá hi ha un cotxe panxa enlayre
y s' ha de fé una volta,

y un' altra de mes grossa als quatre passos
per haverhi escampats barrils de sosa
d' un carro que ha romput á sotregadas
escalada, fusell, brassos y boixas.

Un trosset mes amunt, bestia, home y carro
han de passá un estany d' aygua fangosa
y ans no arriban al fi d' aquell calvari
els clots, els rochs, els munts de grava y sorra,
els fangals, els tolls d' aygua, las roderas
y deu centas mil nosas
costan al matxo un pet de garrotadas
que li deixan la pell igual que nova,
al carreté uns renechs cohents com vitxos
que li escaldan la boca
y al carro una seguida d' averías
que no quedan senceras ni las *corvas.*

¿Si aixó es un camí ral de per 'lla al África?
No senyors, aixó es dintre Barcelona
carretera réal, semi gran vía,
lloch de molt tránsit, sobre tot de rodas.
Si ho dupta algú, que munti en un vehícul
y se 'n vagi á Coll Blanch desde la nova
plassa de toros. Si surt bé del lance
ja 'm dará la resposta.

JEPH DE JESPUS.

L' arcalde de Buenos Ayres, Sr. Bullrich, es una
persona simpatiquíssima, com aixís ho declaran tots
quants han tingut ocasió
de tractarlo durant la séva
estada á Barcelona. 'S veu
desseguida qu' es un ho-
me resolt, decidit, enérgich,
mes amich dels fets que de
las paraulas: un digne re-
presentant de aquella rassa
coratjosa que en poch
anys ha sapigut donar una
formidable empenta á tots
els progressos de aquell
país privilegiat.

La ciutat de Buenos Ay-
res li deu importants mi-
lloras.

¿Quan podrém dir nosal-
tres lo mateix dels arcaldes
barceloníns?

Tal vegada, quan siga 'l
poble qui 'ls busqui y 'ls
honri ab la séva confiansa:
es á dir, quan sigan verda-
ders arcaldes populars, en
lloch de ser com ara mers
agents del mangoneig de
las pandillas políticas, que,
á favor de la indiferencia
pública, van passantse la
pilota.

***

Tant com la República Argentina marxa enda-
vant, va retrocedint la desventurada Espanya.

¡Quí sab si un día 'ls argentíns ó qualsevol altre
poble americá, pagantnos antichs favors, vindrán á
la Península á colonisarnos!

El mon dona moltes voltas.

Vels'hi aquí una idea generosa.

El *Foment del Treball Nacional* se disposa á fer
entre 'ls industrials un gran arplech de géneros
que serán enviats á la primpcesa de Asturias, á fi
de que aquesta senyora pugui distribuirlos entre 'ls
pobres el día de la séva boda.

Delicada manera de regoneixer els industrials
mateixos que 'ls géneros que s' elaboran á Catalu-
nya no serveixen pels magnats y sí sols pels pobres.

***

No obstant, es de creure que 'ls industrials apro-
fitarán aquesta ocasió del regalo pera desferse, no
dels articles corrents, sino dels rebrechs que tenen
en els magatzems... de alló qu' en llenguatje de bo-
tiguier se 'n diuhen *russinyols.*

Y aixís á la vegada honrarán l' apellido del pre-
sident de aquella proteccionista associació.

Alguna cosa deu Espanya al nou rey de Inglaterra, Eduart VII.

Quan era príncep de Gales y 's dedicava sols á divertir-se feu un viatge á Espanya, es á dir, á Andalucía, qu' es la única regió de la Península que troban típica molts estrangers y en especial els inglesos.

«La estancia del príncipe en Sevilla—diu el periódich de qui copio 'l dato—dejó gratos recuerdos: á él se atribuye la popularidad de las *peteneras* que hasta entonces eran una canción desconocida para la mayor parte de las provincias españolas.»

¡Magnífica ocasió té, donchs, ara que ceneix la corona, de demostrar que ha tret profit dels seus viatjes! En qüestions, com per exemple la del Transvaal, podrá... sortir per *peteneras*.

Crech que, per fi, 'l Sr. Hinojosa 'ns farà l' obsequi de deixar-de fernos felissos...

Y tot aixó deurém agrahirho als professors de la Universitat de Santiago de Galicia, que acaban de nombrarlo senador del regne.

Vaji en bona hora al Senat... y tinga per segur que 'ls cafés, restaurants y altres establiments análechs, el día que 'ns abandoni, en senyal de alegría, obrirán de bat á bat las sévas portas y no las tancarán en tota la nit.

L' arcalde Sr. Coll y Pujol ha lograt una rebaixa de deu mil pessetas en la suma que la Pubilla ha de satisfer als propietaris dels terrenos del mercat de Jerusalem.

Proposo que aqueixas deu mil pessetas s' inverteixin en un monument que podrá erigirse sobre 'l terradet de la casilla del repés.

Un monument qual base podría ser un gran capdell, y sobre 'l capdell l' estatua del Pagés, en actitud satisfeta y portant penjat al bras un cistell plé de naps.

Els beneficis que 's fan á Barcelona es necessari *immortalisarlos*.

De la iglesia parroquial de la Barceloneta ha desaparecut l' imatge de Santa Lluçia.

¿Veritat que la santa patrona dels cegos sembla mentida que no vejés quan anavan á robarla?

¡Mes, ay! corren uns lladres tan fins, que ni la mateixa Santa Lluçia té prou ulls per véure'ls!

L' eminent artista Antoni Fabrés ha enviat desde París un de sos celebrats quadros destinat á figurar en l' Exposició que 'l Sr. Parés está disposant en el seu popular Saló del carrer de Petritxol.

Molt celebrém que l' eminent pintor, que no dona abast als encárrechs que se li fan, se recordi alguna vegada de qu' es barceloní, y de que aquí se l' estima y se 'l admira.

Ultim párrafo de un article publicat en *La Garsa* pel Sr. Puig y Cadafalch, á propòsit del caràcter monótono que va adquirint l' Ensanche, gracias á las limitacions que imposan las ordenansas municipals, que tothom que vol fer una mica d' art procura eludir:

«Es hora de que l' Ajuntament de Barcelona pensi si han de continuar seguint els intents d' art, *fantse d' amagat y per tolerancia*, com els robos de rellotjes.»

Que 'ls robos de rellotjes se fan d' amagat no hi ha cap dupte... Pero que 's fassin per *tolerancia*, com las infraccions del Ensanche... vaja que aquesta comparansa no está medida ab compás, Sr. Puig y Cadafalch!

Gran escándol diumenje á la nit á Romea ab motiu de la representació de *La gent de vidre*.

El Sr. Rovira y Serra, sens dupte no va tenir cap

ESPERANTLO

—Si á las onze no es aquí, me 'n vaig al ball ab qual-sevol altre ximple.

intenció de ofendre á la classe treballadora; pero la veritat es que alló de la trencada de la guardiola del pobre Josepó, poden ferho 'ls obrers qu' ell s' ha forjat; pero no ho farà may cap fill del treball per aixalabrat que sigui, y está clar, els que ho veuhen, pertanyents á la classe, se 'n donan per ressentits, y 'n protestan.

Lo més deplorable es que la policia vaja pendre cartas en l' assumpto detenint á dos espectadors.

Perque si aquest sistema ha d' emplearse en el teatro, será precís anunciar l' obra del Sr. Rovira y Serra en la forma següent:

La gent de vidre, drama en tres actes, un alborot de primera y varias detencions.

Alló que deyam días passats respecte á l' empleo de la sal pera la cura de determinadas malalties y allargament de la vida, inventat per un doctor nort-americaná, 'ns obliga á declarar avuy que no es or tot lo que llú.

Alguns pacients, ab motiu de deixarse salar sense consideracions, poden ben dir qu' han fet *salat*.

Uns s' han quedat sense dentadura y ab la boca plena d' escorbut; altres sense cabells y ab una gran erupció cutánea.

Caldrá, donchs, deixarse de novas probaturas... y en quant á la *saloterapia* no passar may dels límits honestos de una morena ben salada.

A Vilanova y Geltrú, en l' espay de tres ó quatre días, tres donas, dos d' ellas solteras y l' altra casada, han fugit de casa seva en companyia de sos amants.

¡Que s' hi ha de fer!

Totas las poblacions tenen las sevas epidemias: quan no es el dengue, son las fugas que atacan al cor, desvaneixen el cap y donan alas á las camas.

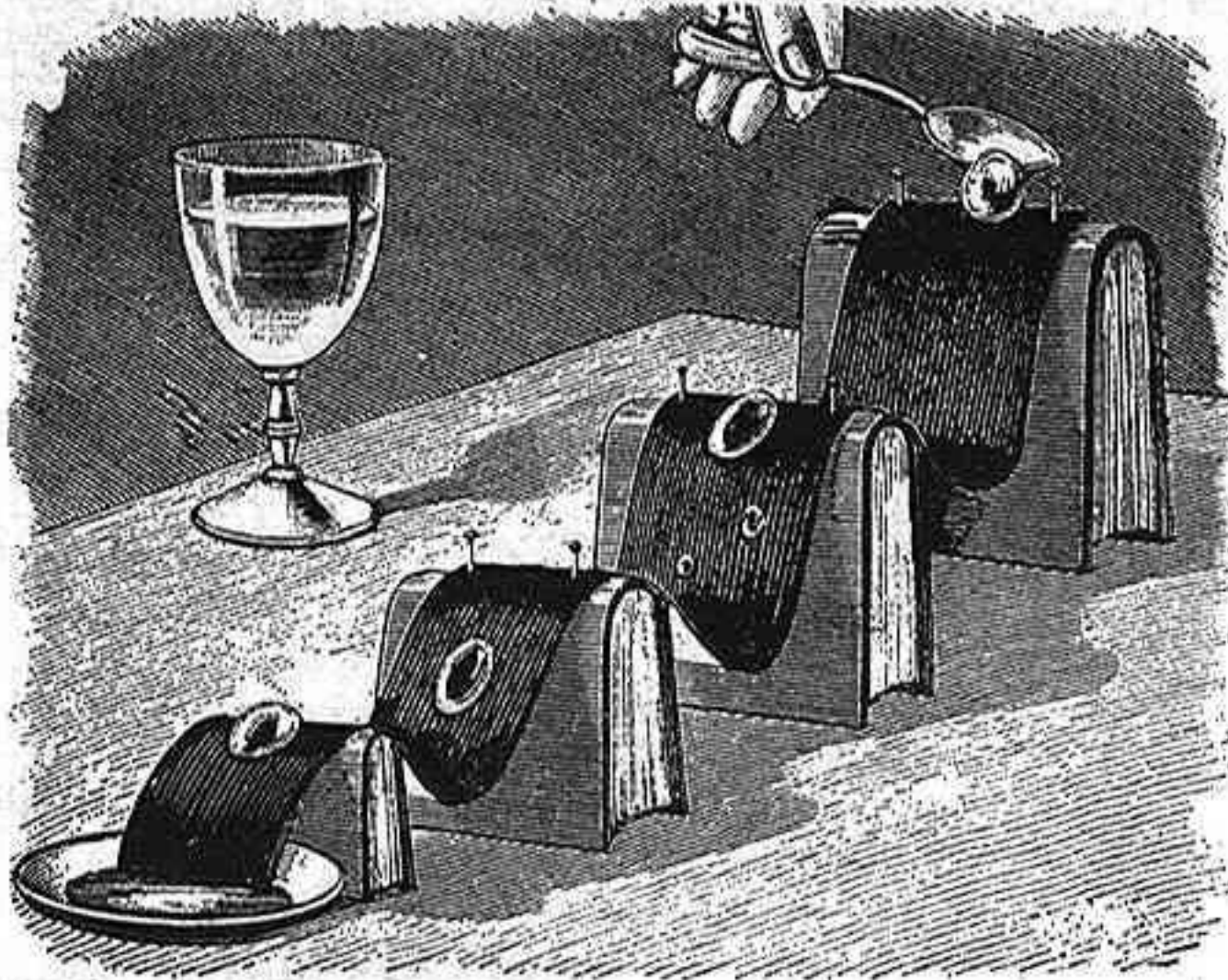

MONTANYAS RUSSAS

No en vá era la divertició favorita y *rigolteto* del gran Nicolau I quan era petit. (Y no 's créguin que al dir el gran Nicolau volguém dir el mestr Nicolau, l' autor *impune* de «La mort del escolá»; aquest en tot cas sería 'l *llarch* Nicolau.) Se tracta de 'n Nicolau I czar y senyor de totas las Russias... menos de la dels municipals de caball.

Aném al cas, qu' es un puesto que tothom hi sap y fic-sinse bé ab el grabat que segueix qu' ell sol ho diu tot.

S' agafa una tira llarga de paper groixut: se fuma de cap á cap, fins que quedi ben negre, ab un llum de petroli dolent ó ab qualsevol misto de la Arrendataria, que tots ne fan prou de fum; y quan está ben igualada de una capa de polsina com carbó, 's coloca damunt de llibres desiguals, posats drets ab el lloç enlayre, de major á menor; y subjectantla ab agullas s' hi dona 'l joch de curvas tal com indica 'l dibuix.

Un cop construït l' aparató d' aquesta conformitat no hi ha més que comensar la ceremonia tirant gotas d' aygua una á una en la part més alta de las *montanyas russas*.

Res mes curiós qu' admirar l' espectacle d' aquestas boletas líquidas empaytantse l' una á l' altre; pujant y baixant ab extraordinaria lleugeresa, que no sembla si no que miran quína arribará primer al plat que deu colocal-se al cap de vall per recullirlas.

Artistas obriu l' ull.

La casa de Manuel Malagrida de Buenos Ayres ha convocat un concurs pera un cartell anunciador de sos cigarrillos *París*, oferint un premi de 10,000 franchs, á més de alguns altres que pujan fins á 22,000 franchs.

El plasso de admissió d' obras terminarà 'l 31 del próxim mes d' agost.

¡22 mil franchs en premis á un cartell anunciador de cigarrillos!

Vaja, que aixó ja no son cigarrets, sino una temptadora colecció de *brevas*.

Una exclamació, á propòsit de la mort inesperada de un senyor molt complert, que residía lluny de Barcelona:

—Jo no ho vull pas creure que s' haja mort—deya un amich séu que 'l coneixía molt.—Una resolució tan trascendental no l' hauría presa aixís com aixís: lo menos ens hauría enviat esqueja participantnos

el cambi de domicili y oferintnos el séu ninxo del cementiri.

A LO INSERTAT EN LO ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA.—*Es-pa-vi-lar-se.*
- 2.ª CONVERSA.—*Adela—Mariano.*
- 3.ª GEROGLÍFICH.—*Entreteniments.*

XARADA

—¿Que hi ha donya Encarnació á dos ma?

—¡Psé! un mocadó, que, segóns ella, molt val.

—Qu' es de fil, ó de cotó.

—No, senyora, es de *total*.

E. ZOLA Y B.

ANAGRAMA

Al tornar á sa *total* el pagés Pere Gorina va trobar li havían prés una *total* de farina.

DOS RUBINENCHS

TRENCA-CLOSCAS

MARÍA FLOTA

VENDRELL

Ab aquestas lletras degudament combinadas formar lo títul de una comedia catalana.

UN DE BLANES

CONVERSA

—Hola, Llufs: ¿sabs qu' estich molt ressentit del Pepet, perque fá molt que no l' hi vist?

—Home, tú ya sabs que ha mudat de casa.

—No 'n sabia res ¿y ahont viu?

—Al número y al carrer que has dit tu mateix qu' es á casa la seva tía que jo he anomenat.

UN GOMÓS ENCARCARAT

GEROGLÍFICH

EL

:

I I

T R E

: : el el

D E

+

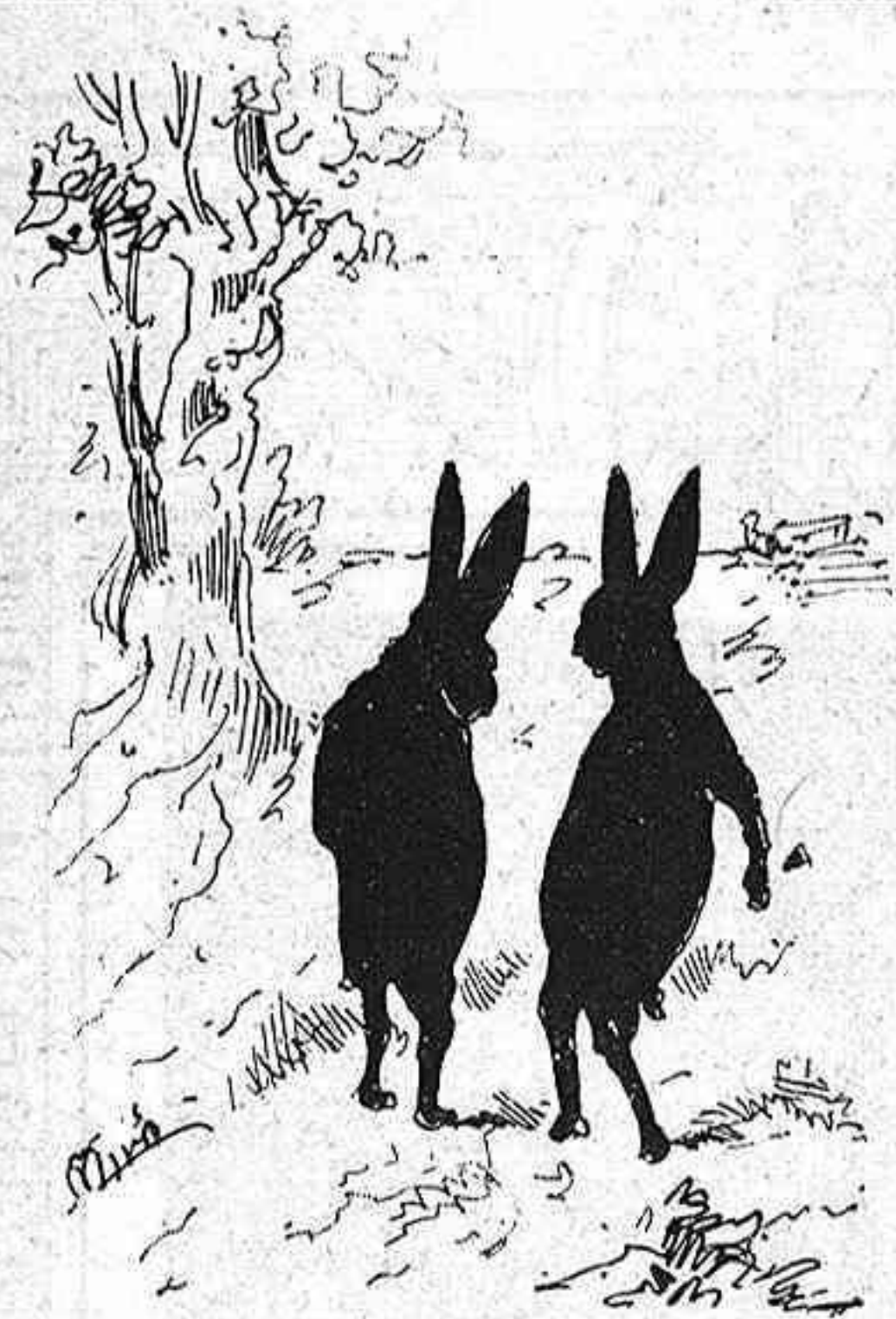
C. MORERA FONT

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20.

Imprempta de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8.
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

ANTONI LOPEZ, EDITOR, RAMBLA DEL MITJ, NÚMERO 20, LLIBRERÍA ESPANYOLA, BARCELONA. CORREU: APARTAT NÚMERO 2

¡Obra nova! ¡Acaba de sortir!

APELES MESTRES
IDILIS

LLIBRE SEGÓN

(Inédits)

Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

IDILIS LLIBRE PRIMER

Un tomo en 8.º, Ptas. 2.

NUESTRO TIEMPO

REVISTA MENSUAL ILUSTRADA

Ciencias, Artes, Política y Hacienda

Crónica universal de hechos é ideas

Precio de cada número, Ptas. 2'50. — Acaba de publicarse el número 1.

BAGATELAS LITERARIAS | **COSAS MEVAS** | **PRELUDIOS DE LA LUCHA**

POR
BALTASAR VELEZ V.
Ptas. 2.

PER
R. Suriñach Senties
Ptas. 1'50.

FOR
F. PÍ ARSUAGA
Ptas. 1'50.

CASTELAR SU VIDA Y SU MUERTE
BOSQUEJO HISTÓRICO BIOGRÁFICO
POR MANUEL GONZÁLEZ ARACO

Un tomo en 4.º, Ptas. 5.

¡SURSUM CORDA!

Nuevo poema de D. Gaspar Núñez de Arce

Precio UNA peseta.

Colección Diamante (edición López)

LA SEÑORITA TORMENTA POR XAVIER DE MONTEPÍN
Tomo 75 de la Colección.

En prensa el tomo 76 titulado: **DE CARNE Y HUESO**
original de D. ANTONIO ZOZAYA

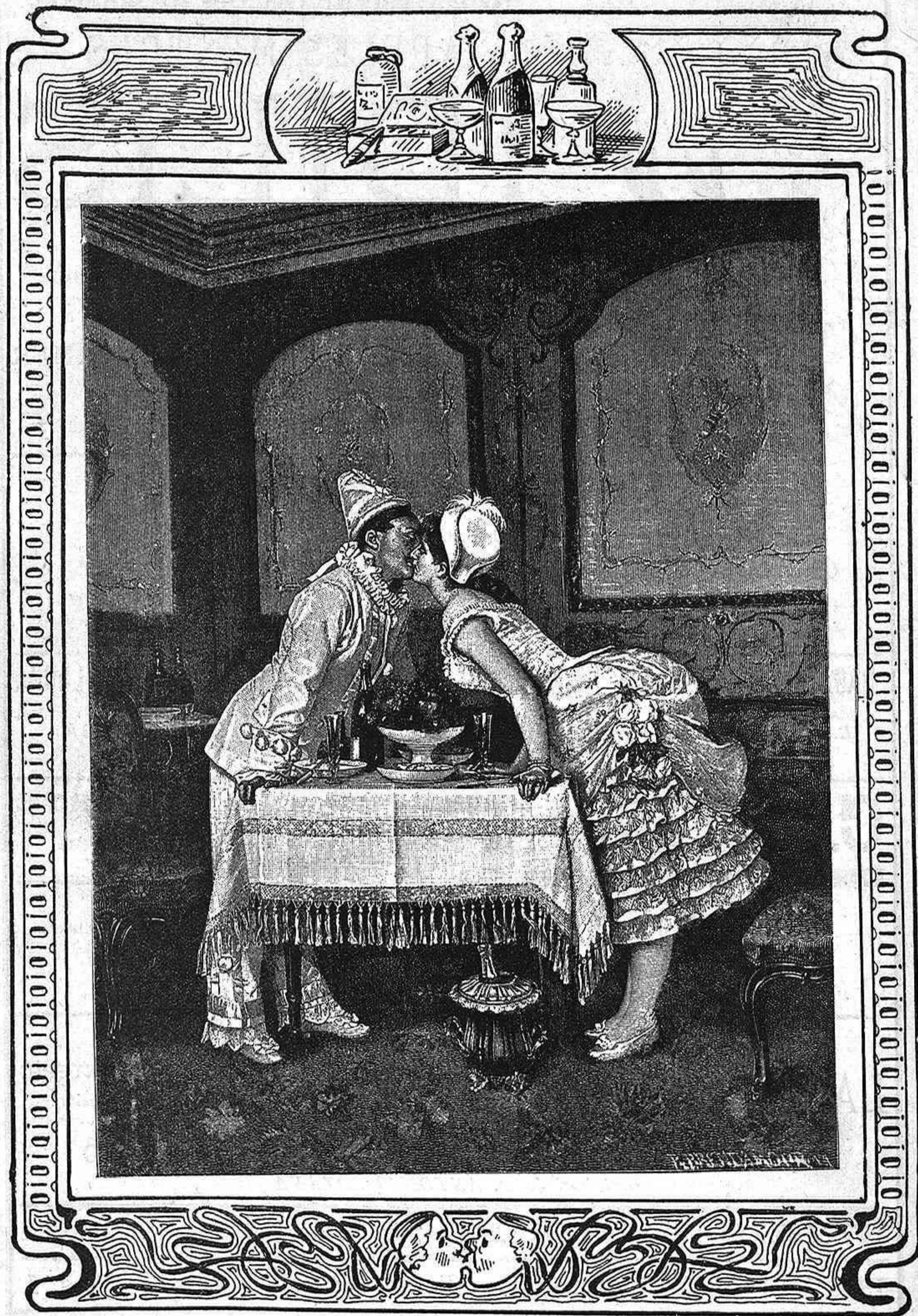
URSULA MIROUET, por H. de Balzac. . . . Ptas. 1

BATURRADAS, por Alberto Casañal. . . . Ptas. 1

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravíos, si no 's remet además un ral per certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

A TRAVÉS DE LA FRONTERA

—L' aliansa s' ha concertat.
 —Pues ara, á firmá 'l tractat.